

() = βραχυγραφίαι.

< > = πιθανή παράλειψις λέξεως ὑπὸ τοῦ γραφέως.

. . . = γράμματα δυσανάγνωστα.

(;) = Ἀμφίβολος ἀνάγνωσις λέξεως ἢ σημασία αὐτῆς.

ΕΓΓΡΑΦΑ

1.

Ἐγγραφὸν ἐξοφλήσεως ἐκατέρωθεν ἀπαιτήσεων τῆς 29 Μαΐου 1653.

Νοτάριος Β. Μπονσινιόρ ¹⁾ (Βιβλ. 12 σ. 115).

† 1653 Μαΐου 29. Τὴν σήμερον ἐνεφανίστησαν κατέμπροστε ἐμοῦ νοταρίου ²⁾ καὶ μαρτύρων ὑπογεγραμμένων παρόντες καὶ σωματικοὶ ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος ὁ κύρ Μιχάλης Νίκλος ³⁾ τοῦ ποτέ ⁴⁾ Στρατῆ ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου ὁ μ(ισσέ)ρ Πέτρος Κοντοστάβλης ⁵⁾, τὰ ὅποια μέρη ἐσυμφώνησαν ὥς κάτωθεν: ἤγουν ὁ ἄνωθες Νίκλος κράζεται πλερωμένος καὶ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν αὐτὸν Κοντόσταβλο σ' ὅ,τι ἐπρεξεντάριζε εἰς δυνάμεως τῆς ἰντιματξιὸς στὰς 26 τοῦ Μαρτίου

¹⁾ Μπονσινιόρ (Bonsignore). Ἡ οἰκογένεια αὕτη μαρτυρεῖται ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1624. Ἐκ ταύτης ὁ Βερνάρδος τοῦ Φραγκίσκου ἐ χρημάτισε Συμβολαιογράφος Ζακ. ἀπὸ 3 Μαΐου 1647 - 31 Μαΐου 1676. Ἄλλος Ἀθανάσιος τοῦ Διονυσίου λόγιος, γεννηθεὶς τῷ 1827, διὰ τὴν ρητορικὴν του εὐφράδειαν ἐκλήθη «καλλικέλαδος τῆς Ζακύνθου ἀηδών».

²⁾ Νοτάριον. Οἱ συμβολαιογράφοι ἐν Ἑπτανήσῳ ὥς καὶ ἐν Κρήτῃ ἐπὶ Ἑνετοκρατίας ἐκαλοῦντο νοτάριοι, νοτάρροι καὶ νοδάρροι (ἐνετ. podaro). Διωρίζοντο ὑπὸ τῆς Ἑνετ. Διοικήσεως καὶ ἐθεωροῦντο δημόσιοι ὑπάλληλοι, δι' ὃ γράφονται καὶ νοτάρροι πούμπλικοι ἢ δημόσιοι νοτάρροι τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας. Βλ. ΣΤ. ΞΑΝΘΟΥΔΙΔΟΥ, Κρητικά Συμβόλαια Ἑνετοκρατίας 1575 - 1643. Ἀνάτυπον ἐκ τῆς Χριστιανικῆς Κρήτης τόμ. 1 (1912) σ. 9. (Εἰς τὸ ἀνάτυπον τοῦτο θὰ γίνωνται ἐφεξῆς καὶ αἱ παραπομπαί). Ἐν Ζακύνθῳ οἱ τῆς ἐξοχῆς νοτάρροι καλούμενοι καὶ (Δι)δάσκαλοι μετήρχοντο καὶ τοὺς πραγματογνώμονας. Νοτάρροι ἐγίνοντο καὶ οἱ ἱερεῖς. Βλ. Λ. Χ. ΖΩΗ, Σωματεῖον συμβολαιογράφων, ἐν ἐφημ. Ζακ. «Δίκαιον» 1898 φύλλ. 1 - 17. πρβ. Κ. ΚΑΙΡΟΦΥΛΛΑ, Ἡ Ἑπτάνησος ὑπὸ τοὺς Βενετούς, Ἀθῆναι 1942 σ. 223 - 225.

³⁾ Μιχάλης Νίκλος. Ἡ οἰκογένεια Νίκλων τῆς Μάνης μαρτυρεῖται ἐγκατεστημένη ἐν Ζακύνθῳ ἤδη τῷ 1554. Πλεῖονα βλ. Δ. Β. ΒΑΓΙΑΚΑΚΟΥ, Γενεαλογικά τῆς Ἀγγελικῆς Νίκλη - Σολωμοῦ, Ἀθηνᾶ 52 (1948) σ. 233 - 243. - Συμβολὴ εἰς τὰ περὶ Νίκλων - Νικλιάνων τῆς Μάνης. Αὐτόθι 53 (1949) σ. 147 - 194.

⁴⁾ Μιχάλης Νίκλος τοῦ ποτέ Στρατῆ. Συνήθης ἡ χρῆσις τοῦ ποτέ ὅταν δὲν ζῇ ὁ πατήρ ἢ ὁ σύζυγος κατὰ τὸν χρόνον τῆς συντάξεως τοῦ ἐγγράφου.

⁵⁾ Κοντοστάβλης. Ἡ οἰκογένεια Κοντοστάβλων ἐκ Μάνης μαρτυρεῖται ἐν Ζακύνθῳ ἤδη ἀπὸ τοῦ 1509, ἐνεγράφη δὲ ἐν τῇ Χρυσοβίβλῳ τῷ 1578. Παρωνύμια ταύτης τὰ: Μπιζάρρος 1774, Τριζάμπελος 1723, Χορταράκης 1714, Ἀλουμπᾶς 1750. Ἐλέγοντο καὶ οἱ τύποι Κοντόσταβλος καὶ Κοντοσταβλάκης. Πλεῖονα περὶ τῆς οἰκογενείας ταύτης βλ. Δ. Β. ΒΑΓΙΑΚΑΚΟΥ, Μελισσηνοὶ καὶ Κοντόσταβλοι ἐκ Μάνης εἰς Ζακύνθον (1509), Ἐπετηρὶς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας 3 (1950) 141 κ.ἐξ.

1653 καὶ δὲν προτεντέρει εἰς τίποτις ἄλλο ἀπὸ τὸν ἄνωθεν μ(ισσέ)ρ Πέτρο, καὶ ἀλικόντρο¹⁾ ὁ αὐτὸς μ(ισσέ)ρ Πέτρος κράζεται καὶ αὐτὸς εὐχαριστημένος διὰ τὸ νοίκι τοῦ σπιτιοῦ, τὸ ὁποῖον τοῦ ἐνοικίασε δι' ἓνα χρόνον καὶ φινίρει τὸν μῆνα τὸν Ἀπρίλιον τὴν ἡμέρα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, στοὺς 1654 καὶ δὲν προτεντέρει ἓνα τὸ ἄλλο μέρος τίποτις ἄλλο, κόφτοντας καὶ λειώνοντας²⁾ τὴν ἄνωθεν ἰντιματζιὸ εἰς ὅλα τῆς τὰ μέρη. Καὶ οὕτως ἔμειναν εὐχαριστημένα τὰ μέρη ὑπὸ μαρτυρίας τῶν κάτωθεν.

† Πόλος γαζῆς μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν.

† γιάννης κεφαλληνὸς³⁾ μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν.

2.

Διαθήκη τῆς 5 Ἰουνίου 1659. Νοτάριος Β. Μποσινιὸρ (Βιβλ. 30 σ. 147).

† Ἐν Χριστοῦ ὀνόματι⁴⁾ ἀμήν, ἔτη ἀπὸ τῆς Αὐτοῦ γεννήσεως 1659 μηνὸς Ἰουνίου 5 πέντε, ἡμέρα Κυριακὴ τὶς ὥρες τρεῖς ἰντζίρκα. Τῆς σήμερον εἰς τὸν Αἰγιαλὸν⁵⁾ τῆς πόλεως Ζακύνθου, στὴ σκοντράδα τῆς Θείας Ἀναλήψεως⁶⁾,

¹⁾ ἀλικόντρο. (Ένετ. al incontro) = ἀντιθέτως, τὸναντίον. Κατωτέρω εἰς ἔγγραφον τοῦ 1672 ὁ τύπος ἀλ ἰνκότρο. Νομίζω ὅτι ἐντεῦθεν καὶ τὸ νοελλ. ἀλικοντίζω = ἐμποδίζω (ἐν Κρήτῃ ἀλικοντριζω) καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ τουρκικοῦ alı komaak (Ἱστορικὸν Λεξικὸν Ἀκαδημίας Α' (1933) σ. 442β.). Τὸ ἀλικοντριζω κατὰ παρετυμολογίαν πρὸς τὸ ἐπίρρ. κόντρα βλ. Γ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, ἐν *Byzant. Zeitschr.* 25 (1925) σ. 369. Πρβλ. Γ. ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ, *Ἀθηνα* 20 (1908) σ. 558, 43 (1931) σ. 186 κ.έξ. καὶ τὰ ἐν τῷ Ἱστορικῷ Λεξικῷ, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 442β - 443α: ἀλικοντεύω = ἐμποδίζω, ἀλικόντι, τὸ = ἐμπόδιον, ἀλικόντισι, ἡ = κώλυμα, ἀλικόντισμα, τό, ἀλικοντρος ἐπιφ. λεγόμενον ὑπὸ παιδων, ὅταν θέλουν νὰ παύσῃ πρὸς στιγμὴν τὸ παιγνίδιον. Ἐν Μάνῃ καὶ οἱ τύποι ἀλικοδίζον, ἀλικοδοῦ = ἐμποδίζω, ἀλικόδο, τὸ = τὸ ἐμπόδιον.

²⁾ κόφτοντας καὶ λειώνοντας. Ἡ ἔκφρασις κόφτω καὶ λειώνω συνήθης εἰς τὰ συμβόλαια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης σημαίνει διαλύω τὴν συμφωνίαν, ἀκυρῶ τὰ συμφωνηθέντα.

³⁾ γιάννης κεφαλληνός. Κατὰ τὸν Δ. ΒΑΡΒΙΑΝΗΝ, Χρονικὰ ἀνέκδοτα σ. 21 (Ἀρχαιοφυλακεῖον Ζακύνθου), ἡ οἰκογένεια Κεφαλληνοῦ ἐγκατεστάθη ἐν Ζακύνθῳ ἐξ Ἀνδρούσης. Παρωνύμια ταύτης τὰ Βορθάλης καὶ Τσοτσώνης.

⁴⁾ Ἐν Χριστοῦ ὀνόματι. Ὁ τύπος οὗτος εἶναι ὁ μᾶλλον συνήθης εἰς τὰ ἔγγραφα. Ἐνίοτε ἐγένετο χρῆσις καὶ τῶν: *Εἰς δόξαν Χριστοῦ ἔτη ἀπὸ τῆς Αὐτοῦ γεννήσεως . . . , Laus Deo . . . , Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τῆς ὑπερευλογημένης δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ πάντων τῶν Ἁγίων κλπ.* Βλ. Δ. Β. ΒΑΓΙΑΚΑΚΟΥ, Ἀποικία Μανιατῶν, Ἐπετηρὶς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν 2 (1940 - 50) σ. 155. Πρβλ. Φ. Κουκουλέ, Θεσσαλονίκης Εὐσταθίου τὰ Λαογραφικά 2 (1950) σ. 104 - 106.

⁵⁾ Αἰγιαλόν. Τὸ προάστειον Αἰγιαλὸς τῷ 1614 ἠρρίθμει 4.000 οἰκίας Βλ. Σ ΔΕΒΙΑΖΗ, Ἱστορικαὶ σημειώσεις περὶ σταφίδος. *Παρθασσός* 16 (1893) σ. 554 σημ. 2.

⁶⁾ σκοντράδα τῆς Θείας Ἀναλήψεως. Τῷ 1816 ἡ Ζάκυνθος εἶχε 16 συνοικίας. Βλ. Λ. Χ. ΖΩΗ, *Λεξικὸν* σ. 1017. Ἐκ τῶν κατωτέρω ἔγγράφων μαρτυροῦνται αἱ συνοικίαι: Τοῦ Ἁγίου